

Prezimenju je dometao *Brodanin*. Potpisivao se i inicijalima te pseudonimima (različite grafije) *Ilir iz Ilirije*, *Ilir iz Slavonije*, *Radislav*, *Savo Radislav Domorodčević* i *Slavodrug Miloglasović*. Ostavštinu je otkupila obitelj Brlić, darovavši *Ručnu knjižicu* 1876. beogradskoj Narodnoj biblioteci, gdje je izgorjela. Druga ostavština, glavinom korespondencija (V. Babukić, I. A. Brlić, D. Seljan, B. Šulek, M. Topalović), u Arhivu je obitelji Brlić u Slavonskom Brodu. U ulju ga je portretirao Servus (1830, HPM), nadgrobnicu mu spjevao I. Okrugić (*Slavonac*, 1863, 3). P. Goll naslikao je akvarel *Grob Stjepana Marjanovića* (1975, Dijecezanski muzej u Đakovu).

LIT.: (*D. Demeter*): (O predstavi Nikola Šubić). Danica ilirska, 7(1841) 35, str. 144. — *A. T. Brlić* (*A. T. B.*): (Nekrolog). Narodne novine, 26(1860) 9. X, str. 639. — *V. Gudel*: Njemački utjecaji u hrvatskoj preporodnoj lirici. Vienac, 35(1903) 19, str. 608. — *V. Petz*: Stjepan Marjanović, pjesnik ilirski. Nastavni vjesnik, 26(1917–18) 10, str. 590–600. — *J. Matasović*: Slikarije Stjepana Marjanovića. Narodna starina, 1(1922) 3, str. 259–282. — *V. Gudel*: Stogodišnjica hrvatskoga preporoda. Zagreb 1936, 81–83. — *R. Drljić*: Jedno neobjavljeno djelo slavonskog književnika Stjepana Marjanovića-Brodanina. Napredak (kalendar), 32(1942) str. 167–173. — *Isti*: Dopisivanje hrvatskog književnika i slikara Stjepana Marjanovića. Ibid., 35(1945) str. 189–198. — *Lj. Durković-Jakšić*: Stjepan Marjanović i njegov rukopis o Beogradu. Godišnjak Muzeja grada Beograda, 1954, 1, str. 221–230. — *R. Perović*: Beograd za vreme Vučićeve bune. Neobjavljene beleške Stjepana Marjanovića iz 1842–43. Ibid., 1955, 2, str. 181–204. — *J. Ravlić*: Stjepan Marjanović. Pet stoljeća hrvatske književnosti, 28/I. Zagreb 1965, 223–224. — *D. Švagelj*: Ilirci iz Slavonije. U: Doprinos Slavonije hrvatskoj književnosti. Vinkovci 1968, 106–108. — *M. Gavrin*: Pjesništvo ilirskog preporoda u odnosu na njemačko i austrijsko pjesništvo. U: Hrvatska književnost prema evropskim književnostima. Zagreb 1970, 57–59. — *M. Živančević*: Danica ilirska i njeni anonimni suradnici. Croatia, 4(1973) 5, str. 81–82. — *M. Stanković*: Obiteljski arhiv Brlić. Slavonski Brod 1974, 11, 78–95. — *B. Balen*: Slikarstvo Stjepana Marjanovića. Vijesti – godišnjak Muzeja Brodskog Posavlja, 1982, 5/6, str. 75–82. — Stjepan Marjanović (katalog izložbe). Osijek 1985. — Repertoar hrvatskih kazališta, 1–2. Zagreb 1990. — *S. Marijanović*: Igrokazi Stjepana Marjanovića Brodanina. U: Krležini dani u Osijeku 1999. Zagreb–Osijek 2000, 32–44. — *M. Karakaš*: Likovna baština Broda na Savi i njegove okolice u XIX. stoljeću. Kolo, 11(2001) 3, str. 41–43. — Okrugli stol o životu i djelu Stjepana Marjanovića. Godišnjak Ogranka Matice hrvatske Slavonski Brod, 3(2002) str. 161–180. — *H. Sablić-Tomić* i *G. Rem*: Slavonski tekst hrvatske književnosti. Zagreb 2003. — Stjepan Marjanović. Slavonski Brod 2009. — *D. Brunčić*: Pjesništvo Stjepana Marjanovića. U: Vitije. Slavonski Brod 2010, 5–18. — *F. K. Kuhač*: Grada za Biografski i muzikografski (bibliografski) slovník (rkp. u Arhivu HAZU, Kuhač XVII–2, Grad. glazb. 3–11). T. R. M. i A. Šep.

MARJANOVIĆ, Vjera (Marjanović-Krajovan, Krajovan), kemijska inženjerka (Petrinja, 15. X. 1898) – Krapinske Toplice, 1. VI. 1988). Završila Višu djevojačku školu u Karlovcu 1914. i ženski licej (pedagoški smjer) u Zagrebu 1918. te počela raditi kao učiteljica. Kako bi nastavila školovanje, 1920. maturirala u gimnaziji te počela studirati na Kemičko-inženjerskom

VJERA
MARJANOVIĆ

odjelu Tehničke visoke škole u Zagrebu. Državni ispit položila 1922, diplomu inženjera kemijske struke stekla 1924. te doktorirala 1928 – kao prva doktorica tehničkih znanosti u Hrvatskoj – tezom *O kvantitativnom određivanju sulfat-iona s pomoću barijum-sulfata*. Usavršivala se u kemijskim institutima u Milanu i Padovi. U Zavodu za analitičku kemiju Tehničke visoke škole (od 1926. Tehnički fakultet, od 1956. Tehnološki fakultet) bila asistentica V. Njegovana od 1925, stalna asistentica od 1927, a nakon polaganja državnoga stručnoga ispita 1929. napredovala je u višestupanjskom asistentskom zvanju. Docentica od 1946, izvanredna profesorica od 1950. i redovita od 1959. do umirovljenja 1970. Bila voditeljica Kemijsko-tehnološkoga odjela 1953–56. i 1962–64. te predstojnica Zavoda za analitičku kemiju 1946–70 (i poslije njegova počasna članica). Bitno je pridonijela razvoju i modernizaciji nastave. U nastavi analitičke kemije sudjelovala je još kao asistentica, predavanja iz kvalitativne i kvantitativne kemijske analize preuzela 1943, anorgansku kemiju s laboratorijskim vježbama predavala 1945–46, analitičku kemiju III (tehničku analizu) od 1962, a uvela je i izborni kolegij specijalne metode kemijske analize. Suosnivačica poslijediplomskih studija na Tehnološkom fakultetu, na studiju iz kemije i tehnologije silikata predavala je analitičku kemiju silikatnih sirovina i proizvoda i odabrana poglavlja anorganske kemije, a na studiju iz korozije i zaštite materijala u suradnji organizirala eksperimentalnu nastavu. Bavila se kvantitativnim taloženjem sulfata, fosfata i magnezija iz ekstremno visokih koncentracija, što je rezultiralo novim spoznajama o utjecaju sutaloženja na pogrješku u gravimetrijskoj analizi, određivanjem tragova nečistoća u kemikalijama čistoće pro analysi i primjenom organskih reagensa u kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi – osobito kao voditeljica Odjela za analitičku kemiju sveučilišnoga Instituta za anorgansku i analitičku kemiju u 1960-ima – te među prvima u nas ispitivala kromatografski proces i njego-

vu primjenu u odjeljivanju i identifikaciji analita. Suradivala je u izdanjima *Godišnjak Sveučilišta Kraljevine Jugoslavije u Zagrebu* (1924/25–1928/29), *Arhiv za hemiju i farmaciju* (1927, 1931–32, 1935), (*Fresenius*) *Zeitschrift für analytische Chemie* (München 1928, 1930, 1932–33, 1937, 1939, Berlin 1962–63, 1968, 1971–72, 1975), *Chemické listy* (Prag 1932), *Kemija u industriji* (1957–58, 1960–61, 1969, 1971), *Croatica chemica acta* (1958, 1971), *Analytical Chemistry* (Washington 1964, 1968), *Cement* (1968), *Chimie analytique* (Pariz 1968–70), *Journal of Chromatography* (Amsterdam 1968–69) i *Mikrochimica acta* (Beč 1969–70) te sudjelovala na domaćim i inozemnim skupovima. Sastavila je skripta odn. sveučilišne udžbenike *Kvalitativna kemijska analiza* (1947; 1955². *Kvalitativna analitička kemija*; 1962². prerađeno izd.) i *Kvantitativna kemijska analiza* (1949, 1960, 1961, 1964²; 1968³. *Kvantitativno analitička kemija*), tiskane u Zagrebu, kojima su se služili i studenti srodnih fakulteta. S njemačkoga u suradnji prevela *Anorgansku kemiju* A. F. Hollemana i E. Wiberga (Zagreb 1952). Djelatna i pri osnivanju Prehrambeno-bio-tehnološkoga fakulteta u Zagrebu, sisačkoga Odjela Tehnološkoga fakulteta u Zagrebu i Kemijsko-tehnološkoga fakulteta u Splitu; za potrebe industrije sa suradnicima razvijala analitičke metode za praćenje kvalitete sirovina i proizvoda. Dobila Nagradu grada Zagreba 1967. Po njoj je nazvana nagrada koja se od 2013. dodjeljuje najboljim studentima zagrebačkoga Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije.

LIT.: Tehnički fakultet Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu. Spomenica 1942–1943. Zagreb 1943, 122–123. — *M. Laćan*: Jubilej prof. dr. inž. Vjere Marjanović (s bibliografijom). *Kemija u industriji*, 18(1969) 5, str. 287–291. — *Z. Šoljić*: In memoriam. *Ibid.*, 37(1988) 9, str. 334. — *M. Kaštelan-Macan*: Počeci kemijsko-tehnološkog studija u Hrvatskoj. Zagreb 1989, 26–27. — Kemijsko-tehnološki studij 1919–1989. Zagreb 1989, 59. — *V. Gržetić*: Bibliografija objavljenih radova djelatnika Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije 1919–1993. Zagreb 1995. — *M. Kaštelan-Macan*: Vjera Marjanović-Krajovan. U: *Znanost u Hrvata* (katalog izložbe), 2. Zagreb 1996, 223. — Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu 1919–1999. Zagreb 1999, 53. — *Zavod za analitičku kemiju 1919–1999*. Zagreb 1999, 41–43. — *R. Franz-Stern*: Žene na Sveučilištu u Zagrebu – od prvih studentica i nastavnica do danas. *Sveučilišni vjesnik*, 48(2002) 1/4, str. 33. — *N. Trinajstić*: 100 hrvatskih kemičara. Zagreb 2002, 118–119. — *M. Kaštelan-Macan*: Kemijska analiza u sustavu kvalitete. Zagreb 2003, 215–216. — *Ista*: Vizionari kemijsko-inženjerskoga studija. Zagreb 2004, 97–109. — *Ista*: Vjera Marjanović-Krajovan. *Prirodoslovlje*, 7(2007) 1/2, str. 47–62. — Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije 1919–2009. Zagreb 2009, 307. — *M. Kaštelan-Macan*: Vjera Marjanović-Krajovan, prva doktorica tehničkih znanosti u Hrvatskoj. *Glasnik Društva diplomiranih inženjera i prijatelja Kemijsko-tehnološkog studija u Zagrebu*, 2013, 51, str. 9. — *Ista*: Vjera Marjanović-Krajovan. Zagreb 2018.

M. K. M.

MARJANOVIĆ, Vlado (Vladislav), slikar (Rapovine kraj Livna, 12. IX. 1906 — Krušćica kraj Viteza, 11. IX. 1958). Završio isusovačku gimnaziju u Travniku 1925. Slikarstvo učio u B. Čikoša Sesije 1924, potom i u G.

Jurkića. Diplomirao na ALU u Rimu 1930. te se u A. Calcagnadora specijalizirao za zidno slikarstvo. Djelovao kao samostalni umjetnik na relaciji između Zagreba i Beograda (beogradski atelijer sa svim djelima uništen u bombardiranju 1944), od 1950. živio u BiH (Livno, Travnik, Krušćica). U realističkoj tradiciji, uglavnom u ulju, isprva slikao portrete (*Portret majke Anike*, 1926; *Autoportret*, 1927, Franjevački muzej i galerija Gorica, Livno) i krajolike (*Čempresi; Na obali*, 1930). Uskoro oslobađa potez te poentilističkim načinom i svijetlim bojama slika portrete (*Prosjakinja Mina*, Zavičajni muzej Travnik; *Autoportret s crvenim akcentom*, Muzej Sarajeva; *Portret supruge u plavom*), među kojima i reprezentativne (*Portret Stjepana Radića; Portret seoski knez / Grga Penjak*, 1939; *Lenjin*, 1950; *Maršal Tito u uniformi*, 1951, Franjevački muzej i galerija Gorica; *Milovan Đilas*), žanr-prizore (*Oranje*, 1939; *Pazarni dan*, 1956, Umjetnička galerija BiH, Sarajevo, UGBiH), interijere (*Umjetnikov atelje*, 1934), pejzaže i vedute (*Zimski motiv*, *Motiv iz Grahova i Livno*, UGBiH; *Panorama Travnika*, 1955; *Jajce*, 1957; *Stari most u Mostaru*) te mrtve prirode (*Mrtva priroda s violinom i Cvijeće*, UGBiH). Radio i monumentalne žanr-kompozicije (*Pazar u Sinju i Vrličko kolo*, 1952, bivša Gradska kavana, Trg kralja Tomislava, Sinj), povijesne kompozicije (*Izgon Turaka iz Petropovalja i Sabor na Ceceli*, 1932, Gradski muzej Drniš) i one u duhu soc-

V. MARJANOVIĆ, *AUTOPORTRET*. Sarajevo, Umjetnička galerija BiH

